

Sygn. akt III AUa 769/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2016 r. w Lublinie

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o odsetki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 24 marca 2016 r. sygn. akt VIII U 2172/14

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Czaja Małgorzata Pasek

III AUa 769/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 10 października 2014 roku odmówił A. S. prawa do wypłaty odsetek z tytułu zwłoki w wypłacie świadczenia. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 maja 2014 roku ustalający prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres od 5 grudnia 2012 roku do 1 lipca 2014 roku, wpłynął do oddziału ZUS w dniu 13 czerwca 2014 roku, zaś w dniu 4 sierpnia 2014 roku wpłynęło zaświadczenie z Miejskiego Urzędu Pracy w L. informujące o kwotach pobranego zasiłku dla bezrobotnych. Wówczas dopiero została wyjaśniona ostatnia okoliczność niezbędna do wydania decyzji przyznającej rentę, co nastąpiło 5 sierpnia 2014 roku. Wyrównanie świadczenia wypłacono w dniu 12 sierpnia 2014 roku.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł A. S.. Z jego treści wynika, że nie zgadza się z zaskarżoną decyzją i wnosi o jej zmianę poprzez zobowiązanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do wypłaty ustawowych odsetek za zwłokę w wypłacie renty. Podniósł, że odsetki powinny być przyznane, bowiem organ rentowy niesłusznie odmówił mu prawa do renty.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 24 marca 2016 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił A. S. prawo do odsetek za okres od (...)do (...)z tytułu opóźnienia w wypłacie renty.

Sąd Okręgowy ustalił, że A. S. w dniu 24 maja 2012 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do renty. Orzeczeniem z dnia 18 czerwca 2012 roku Lekarz Orzecznik ZUS, rozpoznając u wnioskodawcy przewlekły zespół bólowy korzeniowy w odcinku C i L-S w przebiegu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych (choroba zasadnicza), zaburzenia depresyjne nawracające nadciśnienie tętnicze, otyłość i niedosłuch obustronny, uznał wnioskodawcę za niezdolnego do pracy, ustalając, że w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego, na okres 6 miesięcy od dnia wyczerpania zasiłku chorobowego. Orzeczono o celowości przeprowadzenia rehabilitacji leczniczej w zakresie narządu ruchu w systemie stacjonarnym. Komisja Lekarska ZUS w dniu 20 lipca 2012 roku podtrzymała stanowisko Lekarza Orzecznika.

Decyzją z dnia 23 lipca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. po wyczerpaniu zasiłku chorobowego przyznał wnioskodawcy świadczenie rehabilitacyjne od 8 czerwca 2012 roku do 4 grudnia 2012 roku. Decyzją z dnia 26 lipca 2012 roku odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W celu oceny zasadności odwołania wnioskodawcy od decyzji z dnia 26 lipca 2012 roku, Sąd Okręgowy w sprawie VIII U 2851/12 dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów neurologa, kardiologa, psychiatry oraz specjalisty medycyny pracy, którzy stwierdzili istnienie częściowej niezdolności do pracy wnioskodawcy. Wyrokiem z dnia 22 maja 2014 roku Sąd Okręgowy ustalił wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 5 grudnia 2012 roku do 1 lipca 2014 roku. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13 czerwca 2014 roku. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 28 czerwca 2014 roku.

W wykonaniu prawomocnego wyroku organ rentowy decyzją z dnia 5 sierpnia 2014 roku przyznał skarżącemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 5 grudnia 2012 roku do 1 lipca 2014 roku. Wyrównanie za okres od 5 grudnia 2012 roku do 31 lipca 2014 roku w kwocie 23.796,88 zł zostało przekazane wnioskodawcy w dniu 12 sierpnia 2014 roku, które wnioskodawca otrzymał w dniu 14 sierpnia 2014 roku.

Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów neurologa dr W. S., reumatologa dr H. P., psychiatry dr B. K., kardiologa dr A. M., którym po zapoznaniu się z aktami sprawy, dokumentacją medyczną, zlecił wydanie opinii w której wypowiedzą się, czy organ rentowy na podstawie dokumentacji złożonej przez wnioskodawcę w ZUS, miał podstawy do przyznania wnioskodawcy prawa do renty już na etapie postępowania przed organem rentowym. W opinii wydanej w dniu 27 czerwca 2015 roku biegli stwierdzili, iż na podstawie znajdującej się w aktach rentowych dokumentacji medycznej sprzed 20 lipca 2012 roku Lekarz Orzecznik ZUS i Komisja Lekarska ZUS uznali wnioskodawcę za niezdolnego do pracy w związku z dysfunkcją statycznie –lokomocyjną kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego oraz objawami drażnienia korzeni. Pozostałe schorzenia wymienione w rozpoznaniu tj. nadciśnienie tętnicze i organiczne zaburzenia nastroju same w sobie nie powodowały niezdolności do pracy. Biegli stwierdzili, iż mając na względzie dalszy przebieg chorób narządu ruchu i ich leczenie, podstawy do przyznania prawa do renty wnioskodawcy były już w dniu 20 lipca 2012 roku.

Sąd Okręgowy powołując się na przepis art. 85 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 1 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity; Dz. U. z 2015 roku, poz. 121, ze zmianami) orzekł, że organ rentowy jest zobowiązany do wypłaty odsetek w wysokości odsetek ustawowych, ponieważ w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczenia, a nie zachodzi przypadek, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Koniecznym warunkiem do uwzględnienia żądania wypłaty odsetek jest wykazanie, iż organ rentowy nie przyznał świadczenia w sytuacji, gdy dysponował materiałem dowodowym wystarczającym do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia. Istotą sprawy było więc ustalenie, czy organ rentowy ponosi winę w opóźnieniu wypłaty świadczenia przyznanego A. S. dopiero prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 maja 2014 roku.

Podstawą wydania wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 maja 2014 roku były ustalenia faktyczne oparte na opinii zespołu biegłych sądowych lekarzy specjalistów neurologa W. S., kardiologa A. M. i psychiatry B. K. z dnia 12 grudnia 2012 roku (uzupełniane w dniach 8 maja 2013 roku i 7 sierpnia 2013 roku). Stanowisko biegłych, iż wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy od dnia zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, zostało podtrzymane w dniu 9 grudnia 2013 roku przez kolejny zespół biegłych neurologa M. D. i lekarza medycyny pracy L. M.. Z opinii jednoznacznie wynika, iż wnioskodawca jest osobą częściowo niezdolną do pracy od dnia zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego.

Z opinii wydanej w niniejszej sprawie dniu 27 czerwca 2015 roku biegli stwierdzili, iż na podstawie znajdującej się w aktach rentowych dokumentacji medycznej sprzed 20 lipca 2012 roku Lekarz Orzecznik ZUS i Komisja Lekarska ZUS uznając wnioskodawcę za niezdolnego do pracy w związku z dysfunkcją statycznie – lokomocyjną kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego oraz objawami drażnienia korzenia, na podstawie dokumentacji medycznej, którą dysponowali mieli podstawy uznania, iż brak jest rokowań na odzyskanie przez skarżącego zdolności do pracy w okresie 6 miesięcy od dnia badania. Z tych względów już w dniu 20 lipca 2012 roku istniały przesłanki do uznania wnioskodawcy za niezdolnego do pracy w rozumieniu rentowym i przyznania mu prawa do renty.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za odmowę przyznania świadczenia, bowiem prawo do świadczenia zostało ustalone dopiero na mocy wyroku sądowego, wydanego na podstawie tych samych dowodów, które były znane organowi rentowemu.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając w dniu 26 lipca 2012 roku decyzję odmowną miał wszelkie niezbędne dane ku temu, by wydać decyzję ustalającą A. S. prawo do renty i wypłacić ją w ustalonym terminie płatności, ponieważ złożona w toku postępowania orzeczniczego przed organem rentowym dokumentacja medyczna pozwalała na uznanie wnioskodawcy za niezdolnego do pracy.

Sąd Okręgowy uznał, że wobec wyłącznej winy organu rentowego przy ustalaniu prawa do renty, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązany jest do wypłacenia odsetek. Zgodnie z art. 118 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Datę wydania orzeczenia przez Komisję Lekarską ZUS (20 lipca 2012 roku) Sąd uznał za ostatnią okoliczność niezbędną do wydania decyzji, toteż decyzja powinna być wydana do dnia 20 sierpnia 2012 roku. Najbliższym terminem płatności był zatem dzień 15 września 2012 roku. Odsetki ustawowe przysługujące skarżącemu z tytułu opóźnienia w wypłacie renty winny być liczone od dnia(...), to jest od następnego dnia po najbliższym terminie płatności renty, do dnia (...), albowiem w dniu 14 sierpnia 2014 roku wnioskodawca otrzymał wyrównanie świadczenia.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisów art.85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie

w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz art.118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez zobowiązanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w L. do zapłaty na rzecz A. S. odsetek za okres od(...)do (...)z tytułu opóźnienia w wypłacie renty;

2. sprzeczność ustaleń Sądu z treścią materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że w dniu 20 lipca 2012 roku komisja lekarska błędnie nie ustaliła wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu apelacji skarżący dodatkowo podnosił, że data początkowa i końcowa przyznania odsetek nie jest prawidłowa, ponieważ termin początkowy należy liczyć od dnia wydania orzeczenia przez komisję lekarską a świadczenie zostało przekazane do realizacji w dniu 12 sierpnia i od tej daty organ rentowy nie pozostawał w zwłoce.

Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów art.85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art.118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy te określają w jakich sytuacjach organ rentowy jest obowiązany do zapłaty odsetek od świadczenia wypłaconego z opóźnieniem. W ustalonym stanie faktycznym po zgłoszeniu przez wnioskodawcę wniosku o rentę komisja lekarska w dniu 20 lipca 2012 roku nie uznała wnioskodawcy za niezdolnego do pracy i orzeczenie to stało się podstawą do wydania decyzji odmawiającej prawa do świadczenia. Sąd Okręgowy w sprawie VIII U 2851/12 badając zasadność decyzji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy, którzy zgodnie uznali, że orzeczenie komisji lekarskiej nie było prawidłowe, bowiem dokumentacja medyczna wskazuje na istnienie niezdolności wnioskodawcy do pracy do daty wniesienia wniosku. Opinia biegłych została wydana w oparciu o tę samą dokumentację. Wbrew zarzutom apelacji w toku postępowania nie zostały przedstawione nowe dowody potwierdzające schorzenia wnioskodawcy i ich nasilenie, dodatkowo złożona do akt dokumentacji dotyczyła wyłącznie kontynuacji leczenia i braku poprawy stanu zdrowia .

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja stanowi polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego stwierdzającego opóźnienie w wypłacie świadczenia z winy organu rentowego i przyznającego prawo do odsetek ustawowych za okres zwłoki.

Odnosząc się do podnoszonych w uzasadnieniu apelacji zastrzeżeń, co do daty początkowej przyznania prawa do odsetek należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy właściwie zainterpelował powołane w motywach rozstrzygnięcia przepisy nakazujące organowi rentowemu wydanie decyzji w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do ustalenia prawa do świadczenia. Komisja lekarska wydała nieprawidłowe orzeczenie w dniu 20 lipca, a więc w dniu 20 sierpnia upłynął wskazany termin. Prawo do odsetek przysługuje od następnego dnia od ustalonego w decyzji terminu płatności świadczenia, czyli(...). Natomiast co do daty końcowej i dnia wykonania wyroku poprzez wypłatę świadczenia z wyrównaniem, to należy zauważyć, że organ rentowy nie udowodnił, w jakiej dacie został wykonany wyrok Sadu Okręgowego – na odpisie decyzji widnieje wprawdzie adnotacja daty 12 sierpnia 2013 roku, ale nie wiadomo, czego dotyczy ani przez kogo została dokonana. Organ rentowy powinien udowodnić tę okoliczność, a skoro tego nie uczynił, Sąd Okręgowy był władny jako datę końcową wskazać datę (...), zważywszy, że wnioskodawca przyznał, że w dniu 14 sierpnia otrzymał wypłatę.

Z tych względów i na mocy art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.